

The occurrence of Te-minerals in the Kremnica ore district, Middle Slovakia

The presence of Te-mineralization has been discovered in polymetallic mineral assemblage of quartz-carbonate veinlets in the Kremnica ore district. Hessite (Ag_2Te) has been identified, up to now non-described sulpho-antimony-telluride of Ag and more intensive isomorphous concentrations of Te and Se has been discovered in sulphosalts of Ag and in Ag-tetrahedrite in quartz gangue of the Schrämen vein at subsurface levels in the Kremnica-Šturec area.

Discovery of Te-mineralization in the Kremnica ore district means that there is no reason to associate the Zlatá Baňa deposit with Transylvanian type of polymetallic neovolcanic deposits (Ďuda — Krištín, 1978) only

on the basis of the presence of Te-mineralization.

On the basis of ascertained mineral assemblage and previous metallogenetic studies (Böhmer, 1966) there is possible to classify the Kremnica deposit, in sense of Juško-Zacharova et al. (1966) with Au-Ag-sulphide-telluride-sulphosalt group of deposit subtype in orogenic volcanogenetic marginal continental zones.

There is more than possible that by further, more sophisticated mineralogic investigations minerals characteristic for classic deposits of the above mentioned type will be ascertained. It is real to expect more intensive concentrations of Te and Se in this ore district.

ZO ŽIVOTA SPOLOČNOSTI

J. Michalík — V. Gašparíková — Z. Vašíček: **Nové poznatky o faune a nanoflore spodnokriedových sekvencií Západných Karpát** (Bratislava 26. 3. 1987)

Najstaršie kriedové (beriascké) sedimenty sú vo Vonkajších Západných Karpatoch zastúpené úplnou škálou morských prostredí: od neritických lagunárnych vápencov a klastík (šelf Českého masívu) cez pásmo karbonátových plošín a bioheriem (bašská elevácia), panvové fácie tešínskeho súvrstvia, prahové fácie bradlového pásma až po pelagické vápence („maiolica“) kysuckej jednotky. Podobne i v centrálnych Karpatoch sú známe vývoje plytkomorských vápencov (obliaky zo silicika), ako i eupelagické fácie typu „biancone“, súvrstvia Padlej vody či ladeckého súvrstvia. Zloženie všetkých týchto sedimentov odráža masový rozvoj planktónu na hranici jura — krieda. Nanokónové vápence, ktoré sú tu najrozšírenejšou litofáciou, obsahujú okrem bohatstva mikrop planktonických zvyškov (*Calpionella alpina*, *C. elliptica* atď.) len zriedkavé korodované aptychy (*Punctaptynchus*, *Lamellaptynchus*) či vzácne zvyšky amonitov (*Berriasella*).

Valanginská a hoterivská fauna z Vonkajších Západných Karpát poukazuje na otvorenie ústia poľského trogu, ktoré spojilo te-

tidnú a boreálnu oblasť. Ním prenikli niektoré severské hlavonožce, ktorých zvyšky nachádzame v tešínskom súvrství (ojedinele v lučivníanskom súvrství tatrika centrálnych Karpát). Bohatá mikrofauna (spoločenstvá zón *Calpionellopsis*, *Calpionellites* a *Tintinnopsella*), nanoflóra i makrofauna charakterizujú neritické i hemipelagické uloženie. V spektre makrofauny prevládajú zvyšky hlavonožcov: amonity *Busnardoites*, *Himantoceras*, *Kilianella*, *Euphyllloceras*, *Phylloceras*, *Olcostephanus*, *Bochianites*, *Ptychoceras*, *Neocomites*, *Haploceras*, *Protetragonites*, *Aegocrioceras*, *Crioceratites* atď.), aptychy (*Lamellaptynchus aplanatus aplanatus*, *L. a. retroflexus*, *L. mortilleti*, neskôr *L. didayi*, *L. seranonis seranonis* atď.) a belemnity (*Duvalia*, *Hibolites*, *Pseudobelus* atď.) nad zvyškami bentogénnej fauny (krinoidmi, ježovkami, brachiopódmi a bezkostrovou infaunou). Frekvencia výskytu bentogénnych organizmov je úmerná častosti výskytu aberantných amonitov. Fauna eupelagických sedimentov bola chudobná: prevládajú tu zvyšky aptychov, ktoré lepšie odolávali korózii než aragonitové schránky amonitov.

V barémskom období došlo k prvej alpínskej kompresii v západokarpatskom priestore, ktorá uzavrela ústie poľského trogu. Fauna amonitov v celých Karpatoch má už preto rýdzo mediteránny charakter. Pozoruhodnosťou bazálnych barémskych uložení v centráln-

nych Karpatoch býva vývoj „pseudothurmaniových vrstiev“. Obsahujú masové koncentrácie aberantných krioceratidných amonitov, ktoré zrejme vznikli počas masovej úmrtnosti týchto živočíchov v rozplodzovacích sezónach na podmorských plošinách. Náhla zmena fauny (vymiznutie aberantných amonitov) v mladšom baréme súvisela zrejme s „pelagizáciou“, ochladením a otvorením priestoru centrálnych Karpát (vo Vonkajších Západných Karpatoch sa zachovala teplovodná fauna). Výrazné zmeny možno pozorovať i v spoločenstvách mikroplanktónu a nano-

flóry. Na druhej strane vstup oceanických prúdení umožnil búrlivý rozvoj plytkovodných bentogénnych organizmov, ktorých kostry (v oblasti manínskej jednotky, tatrika a periférie tatrika) vytvorili „urgónske“ karbonátové plošiny. Ich vývoj pokračoval až do obdobia spodného albu. Koncom spodného albu nastala nová reorganizácia západokarpatského sedimentačného priestoru. Batymetrický kolaps dna umožnil voľný prístup chladnému výstupnému oceanickému prúdu, ktorý ukončil karbonátovú sedimentáciu v celej oblasti.